

2 Korindan

Kerek Ayoob Poolbed Korindan

Yaa Wongke Keendoon

Kerek Kee Komo Dowad Wongkoon

Poolbed ibduruk wongkoonbed ari kuu dudi-danbed Korin aom menenib Pool kuu apasomban ye kuu yuib yaa birandimaan ande kamiwen. Kowe Poolbed wengamboroonka kwane kamiib dowad kerek kee wongkoon, yi dudi weng inande koromoni dowad. Kwane, anam andiwendan Korin aom doriib kuu yi kubiyuib od kondi yeman nekwaib kuyaa kuu nekwe dowan kerime ande wongkoon. Wongkoon kuu Masedonia yaambed, wongkoon ye weeb kuu AD 55 areb.

Korok Weng

1. Amun Kerundi Weng Ibduruk (1:1-2)
2. God Kuu Nub Mimyob Wandu Kankubuni Ye God (1:3-11)
3. Pool Korindan Yoom Komarewa Dobere God Ye Deme Awinoon Kuyaa Ambobandoon (1:12—7:16)
4. Korindanbed Yi Kubiyuib Anam Andiwendan Yena Yaa Od Kondi Dowad Kube Ongkandoon (sapta 8—9)
5. Pool Kuu Apaso Keroon Kuu Anammo Ande Korokboon (sapta 10—12)
6. Yeenbon Weng (sapta 13)

¹ Pool, ne kuu God ye dowaken yaambéd Yesu Keresumbed kinoona ye apaso keraan yoom nub kuristen angkodmi Timoti yoom.

God yaa anam andiwendan Korin aom doriib, yiiib yaa kerek kee keenduub, karadmo kerundoondan korem ambibkin Akaiya aom doriib yaa kangkon.

² Kabamoon kondoon ye mimyob dowakeniib yewenubmo dobiriyiib kuu nuwambe God yoom Yariman Yesu Keresu yoom yaambéd yiiib yaa bangkandime.

God Yaa Eso Andoon

³ Nub Yariman Yesu Keresu ye Ambe God yaa kubem, yembedmo mimyob keende kakman are nonondandi ye Ambe, mimyob wandi maa maa korem kankubuni ye God kui. ⁴ Ye kuu dabab maa maa nub yaa menebimaan kumbed mimyob wandimaub korem kuu kankubunimaan. Kowe, kane kane dabab kandaniib kuu Godbed nub mimyob wandi kuu kankubunoon kumbed yi mimyob wandi yiminmo kankubunanuub kii. ⁵ Kwane, Keresu ye durud yewed kuu nub wadkeri dohiri aom yemoonmo meneboon kwamune areb kuu, Keresu yaambéd nubbed yena yi mimyob wandi yiminmo kankubunimaub. ⁶ Kumban, nub kuu yenambéd dabab kondaniib kuu yiiib mimyob wandiwen kankubuniyiwa yiiib kuu bobni yaa burudande bindiyiwa yi dowad kui. Kwane, nub kuu yenambéd nub mimyob wanduwen kuu kankubunaniib kuu yiiib mimyob wandiwen kankubuni ye dowad kui. Kwane

kuyaambed kuu yiiib kuu nub durud yewed kanduwen kuu ibmo kwamunemo kandiwen yaa kuu yodbirimban emambed doberembaraniib kii. ⁷ Kwane, nub kuu yiiib anam andi kuu no kwane awine doberembaraniib ande meenuub kuu kangdommo ande meenuub kii, amborom kuu nub nubkaadkeruwen yiiib kuu nub durud yewed kanduwen kuu ibonmo kwamunemo kandiwen kwamune areb kuu yiiib kuu nub mimyob wanduuwe kankubunoon kuu ibonmo kwamunemo keruwen kowe.

⁸ Angkodmia, nub kuu Esia ambibkin angkambed durud yewed kanduwen kuu yiiwiib kaadkerime anduwed. Yiiib koron keru kuu nub dowakenban. Nub dabab ku kanduwen kuu miin darewoob arewa anam, nub kangdommo dohiri ye aromkono korem kuu dowan keroone, nuwiib dukni yeman yaa doroon. ⁹ Anamaa, nub niindem aombed meenuwen kuu nub dukni yaron keruun kii anduwen. Kumban ku kwanoon kuu nubka nub inameniib o nub aromkonoyiiib yaambbedban dukniwendan ben dembi ye God yaambbed angkumone doburuwen kii. ¹⁰ Yembed nub kuu no dukni yeman ye dabab yaambbed benkooboon, benkoobindo karen duknuwen karen. Kwane, yembed kuye dabab yaambbed benkoobaneen. Yembed dukni yeman ye dabab yaambbed nub benkoobimamaneen kuyaa kuu anam kwananeen ande meedme doruub. ¹¹ Kwane, yiiib kangkon nub yaa meenende awandiwen kuu kurikurimbed kamendiwen. Kwanikob, nimakarub yemoon kurikuri kamiwe Godbed wengambere ee yimin andekore nub yaa munobmo awandoon kowe, nimakarub yemoon

kuu nub dowad God yaa kube eso andaniib kii.

Pool Ye Meeni Kan Kiwaan Maa Kowoon Ye Weng Id

¹² Kwane, nubbed kerengkande dakmuub kuu kei, nub komo kamuwen ye kiwaan korokben-doon kuu, okad kiri doburuweniib yiiib yoom doburuweniib kuu inamen karadmoyiib aadid-miyiibban ye inameniib God yaambéd mene-boon kumbed ambangke doburuwen, anamaa, yiiib yoom doburuwen kuu kwamunemo kuda. Kwanuwen kuu okad kiri ye meeni kangdom ye kerekmen yaambédban, Godbed kabamoon kondoon ye mimyob dowaken ye kerekmen yaambéd kui. ¹³⁻¹⁴ Kedi, nub kuu yiiib yaa wongkaub kuu yiiib kimingkane id kande kaadkeri yemanmo. Kwane, kibikee yiiib kuu kimingkane weng id yenamokande kaadkeriwen. Kowe, nembéd kwana-neen ande meenaan kuu weng id korem kande kaadkerekoriwa, Yariman Yesu yaron arimbed yiiib anam andi dowad kerengkande dakmanuub kwamune areb kuu nub dowad kerengkande dakmaniib kii.

¹⁵ Kwane, kuye weng kuu kangdommo awinaan kowe, ne ibduruk meenaan kuu kwane nekwane meeneni yiiib wedmenda ye inamen yaa kowaan, kwanako Godbed yiiib yaa amun kerunde ay-oob kerok andid. ¹⁶ Ne dowaken kowaan kuu Masedonia ambibkin yaa dewananiin kuu kwane mene aom yiiwiib dore wedmende wengandekori wananiin ande meenaan. Kwanekori, angkon ika Masedonia yaambéd yiiwiib yaa mananiin kuu, yiiibbed ne dowad nekwiwed ne nende Yudea

angka wini yeman kii. ¹⁷ Kumban kibikee yi-iwiib yaa minindo kowe, kuye meeni kowaan kuu ogoodmo inamen maa maa keraan kumbed kowaan dee? Okad yiri ye kerekmen yaambéd kowaan kumbed weng id ayoob kere ee ee yii yii ande keraan dee? Dowan!

¹⁸ Kumban, God kuu ye weng yaa ma korondiyi-ibban ye God kwamune areb kuu, nub weng yiiib yaa kuu weng id ayoobban. ¹⁹ Amborom kuu ne yoom Sailas yoom Timoti yoombéd yiiib kumaom yare ye weng daande amonombime ande baande dakmuwen ye karub, God ye Mingki Yesu Keresu, ye kuu weng id ayoob ye karubban, yembéd no ee ande dakmimaan kowe. ²⁰ Kwane, Godbéd weng kunduk yemoon dakme kowoon yaa korem kuu, Keresu yaambéd eemo keroon. Kwane, ye yaambéd nubbed anam kwanok andimaub kuu God yaa nambiri koni yeman kii. ²¹ Kedi, nuwiib yiiwiib ongmendoone Keresu aombéd kangdommo doruub ye karub kuu God kii. Yembéd nub kinoone yeka ye nimaya karuwa keru-uwe, ²² ne nimaya karuwa andi dowad nub animari ye dingki yuudiib kowene, Kingkin Karadmo nub niindem aom kondoon. Kukuu wonong mukod kowimaib areb, komo komo nub dowad menebaneen kuu dungkud kondoon.

²³ Ne kuu God yaa baande yedmaan kuu yembéd ne dowad weng anammo dakmoon andok andaan, ne angkon ika Korin yaa monokban keraan kuye id kuu, yiiib yaa dabab kondainban andid. ²⁴ Nub kuu kwane yiiib anam andi yaa yiiib kuu ben kwanime kekanime kami dowad oonendokban, yiiib kubime andi dowad yiiib yoom ambangki-

maub, amborom kuu anam andi yaambed yiiib kuu kangdommo dobaraniib kowe.

2

¹ Kwana kowe, inamen kowaan kuu angkon ika yiiib yaa meneni kamkonomo ongkande kubiyiibban kerundainban andaan. ² Kedi, yiiibbed ne kubewimaib kowe, yiiib yaa kamkonomo ongkandaniina mimyob wandaniib kuu, karub kanembed ne kubewaneen? Dowan. ³ Kwane, anukbed kerek maa kuyaom kwane wongkaan ye dowad kuu kubewimaibdan yi kuu ambarakme doriib kumbed mene wedmekori miin kubiyiibban kerainban andid. Yiiib korem ye dowad kangdommo meenaan kuu, yiiib kuu ne weng awine kandaniwa kwane kubaniina ibonmo kubaniib kii. ⁴ Amborom kuu mimyob wandime andi dowadban, ne mimyob dowaken darewoob yiiib yaa keendimain ye ambab kumunkingke kaadkerime andi dowad, ne kuu miin kubiyiibbaniib mimyob wandiyiib inok wiyiib kumbed yiiib yaa anukbed kerek wongkaan.

Ambarakmi Are Nonondandi

⁵ Kumban, yiiib kuyaa kuu karub maambed ambarakmoonkob mimyob wandiwen kuu, ne yaa mimyob wandi keruwoon kumbedmomban, yiiib korem yaa mimyob wandi kerundoon. Kumban yiiib yaa mimyob wandi darewoob kerundoon andainban, embeng areb kuyaa. ⁶ Ambarakmoon kuye dowad kuu yiiib yemoonbed dabab koniwe kandoon kowe, kuu yimin, yenambed ari kone daboknaib. ⁷ Kowe, kibikee yiiib kuu ye ambarakmi are nonondandenib ye mimyob

wandi kuu kankubunime. Kwananiib kuu ye mimyob wandi kuu miin darewoob kere korem yiminban keraanban. ⁸ Kwani kowe, nembed nangkande yedmaan kuu kei, yiib mimyob dowaken ye yaa angkeen kuu ika ongme korokbenime. ⁹ Anukbed kerek wongkaan kuye id kuu yiib yaa komboon kaamobako kangdommo doberenib ne ongki weng korem awine kande kwane ambangkibko wedme kaadkera andid. ¹⁰ Kwane, yiib kuu kane kane yi ambarakmi kuu are nonondandaniib kuu, ne kwangkong are nonondandaniin. Nembed are nonondandi yeman kuu wedmaniin kuu kwane are nonondandaniin. Kuku yiib dowad Keresu ye murubia arimbed are nonondandaniin kii. ¹¹ Kwanadned Seten kuu kebenuwed nub yaa yaro mene burudandokban keraan andid, ye inamen yembed ku meene ambangkimaan kuu nubkaadkerunuwen kowe.

Nub Kuu Yesumbed Ongmoon Ye Amob Yeeb Ye Demedan

¹² Ne kuu Troas siti yaa wene Yesu Keresu ye weng amun kanyare daandaan kuu, Yariman yaambéd ambongko kuu ne yaa nandoon kumbed yemoo anam andiwe kedmengkandaan kumban, ¹³ ne inamen aom kan kuru danginban, amborom kuu Troas aombéd ne kuristen angkodmi Taitus ma wedmenindo kowe. Kwani kowe, Troasdan yaa yiibyoo ande domonde wene Masedonia ambibkin yaa wanaan kii.

¹⁴ Kumban nembed God yaa eso andaan, yembed Keresu yaambéd korem burudande doroon kumbed nub kubimo ben kinban

yaraane, nub yaambed baeb amun areb Keresu yaa kuu kaadkere yimin yimin yaa derendare weneen kii. ¹⁵ Kedi, nub kuu Godbed bobni yaa burudande bindaneendaniib monmaraneendaniib kuyaom ye weng kanyare dakmuub kuu, Yesu Keresumbed nengkane God yaa baeb amun konemoon areb keruwen. ¹⁶ Kuku monmaraneene duknaniibdan yaa dukni ye baeb kuwi yeman, kumban bindaneene wad dobaraniibdan yaa wadkeri ye baeb kuwi yeman kii. Yesu ye weng amun kanyare dakmi ye deme kuu kanembed yeka yimin kere awinaneen? Dowan! ¹⁷ Amborom kuu od embeng yeman bekore wene ari kankoone od darewoobbed kowe berengki ye inamen areb kuu, karub yena yemoonbed God ye weng yaambed od bem ande kanyare dakmimaib kowe. Kumban nub kuu kwamunemban, nub kuu Godbed ben nongkoboondan areb Keresu yaambed God ye arinambo arimbed ma aadikmiyiibban kumbed nimakarub yaa dakmimaub kii.

3

¹ Yiib yaa kuu ika andowe yedmuub nub kuu yiminmo anduub dee, o yenambed kwanimaib areb kuu yiib nub yaa kaadkerindokob yenambed nub dowad karub amun andi ye kerek yiib yaa kondanuub dee, o karub yena nub yaa kaadkerindokob yiibbed nub dowad karub amun andi ye kerek yi yaa kondaniib dee? Dowan. ² Karub amun andi ye kerek nub niindem aom ku wongkuwen kuu yiibka yiib kui, nimakarub

korem wedme kimingke kaadkeriwen kui.
³ Dianmo korokboon kuu yiyib kuu Keresu ye kerek yembed wongkaane nubbed ye deme awinuwen kuyaambed ongmoon. Kumban kerekadumbedban wad doreen ye God ye Kingkiniibbed wongkoon, bot dabkonombonmo arimbedban, nimakarub yi niindem aombed wongkoon kui.

⁴ God ye Kingkiniibbed yiyib niindem aom doreen kuye inamen dakmuub kuu Keresu yaambed God ye arinambo arimbed arudkonombonmo awinuub kii. ⁵ Nubka yiminmo ma andaubban, barang maa yaa nubka yimin kerindo, nub yiminmo kerundi kuu God yaambedmo. ⁶ Yembed nub yaa yiminmo kerundoone amob weng yeweb ye deme awinuub. Kuye amob weng yeweb kuu dingkimbed wongki yemanban, Kingkinbed wongki yeman, amborom kuu dingkimbed Yuudan yi dowad wongkoon ye amob kuu no bobni kanmini yeman, kumban Kingkinbed wongkoon ye amob kuu wadkeri kanmini yeman kii.

Amob Yeweb Yeka Kwane Nambirimo

⁷ Bot dabkonombonmo arimbed wongkoon ye amob kuu Israeldan yaa monoon kuu nambiriyiyib monoone Moses ye murubia ari kuu nambiriyiyib keroone Moses kuu ika yiyiyib yiri kawonoone, ye yaa nambiri angkeen kuu embeng kere weneen kumban, yi kuu ye yaa nengmone kerenombirinban keriwen, nambiriyiyib kowe. Kuye amob komo komo ambangkoon kumbed bobni kanmonoon kowe, ⁸ Kingkin

Karadmombed komo komo ambangkaneen kuu nambiri darewoob ariyiib, eeyoo? Anamaa. ⁹ Kedi, Yuudan yi amobbed komo komo ambangkimaan kuyaambed nimakarub yaa wengyunde dabab kondimaan kuye amob kuu nambiriyiib monoon kumban, Kingkinbed komo komo ambangkimaan kuyaambed nimakarub yaa yorokmo kerundimaan kuye Kingkin kuu nambiri darewoob ariyiib kii! ¹⁰ Kwane, kurin anukbed nambiriyiib monoon yeman kuu kibikee nambiri darewoob arimbed yeman yaa kuu nambiriyiibban areb keroon. ¹¹ Kwane, dowan kere weneen ye amob kuu nambiriyiib monoon kumban, embeng kere wininban doberembaraneen yeman ye nambiri kuu darewoob arimbed kii.

¹² Kwana kowe, kukwamune kumbed Godbed anam kwananeen ande meedmuub kowe, arudkonomo doruub. ¹³ Moses kuu ye dowakenban ye murubia arimbed nambiri kuu embeng kere weneen kuyaa Israeldanbed wedmaib anded kowe, ebkad baradbed kan yenbe kebenoon. Kumban nub kuu kwamunemban. ¹⁴ Israeldan yi inamen meeni kuu kebenoon, amborom kuu anukbed mene kibikee kurin Moses ye amob weng kimingkimaib kuu kuye ebkad baradbed kebenimaane id awine kandimokban kowe. Kuye kebeni yeman kuu bongmino, amborom kuu Keresu yaambedmo bongmane kowe. ¹⁵ Kwane, anukbed mene kibikee Moses ye weng kimingkimaib kuu kebeni yemanbed yi inamen kebendimaan kowe yiminban. ¹⁶ Kumban

kane kanembed amonombe Yariman Yesu yaa wananiib kuu kebeni yeman kuu Godbed bongmaneen. ¹⁷ Kukei, Yariman andaan ye id kuu Kingkin Karadmo, kwane Yariman ye Kingkinbed kunayambed dobaraneen kuu kuyaa doriibdan kuu obonmo dobaraniib. ¹⁸ Kwane, nub murubia ari ma kebengki yemaniibban kerenub, Yariman ye nambiri kuu kwane dianmo wedmenimaubdan, nub korem kuu ben amonombe ye areb ongmene yeka maaaa kerunde weneen. Kuuu nambiri darewoob kere weneeniib, Yariman yaambes. Ye kuu Kingkin Karadmo kui.

4

Weng Amun Kanyare Daandi Ye Kerekmen

¹ Kwana kowe, Godbed mimyob keende kakman are nonondandi ye kerekmen yaambes keye deme awinuwen kowe mimyob wandiyiibban doruub. ² Kuned kuu, nub kuu yemyeb ye demeyiib karak bobni ye demeyiib yaa kuu angkurom korokbenduwen. Kuuu nub kuu birandi ye inameniib God ye weng kan nengkire angkarambed kedmengkandi ye inameniib awinimokban kui. Ma kere, nub kuu God ye weng kuu anammo ande wedangkambes dianmo korokbendimaub kumbes, God ye indob arimbed nimakarub yi niindem aombes nub dowad karub amun ande meenimaib. ³ Kowe, weng amun kedmengkanduub kuu dianbonmo kerindo keraneen kuu, monmaraneene duknaniibdan kuu yi yaamo kwane keraneen. ⁴ Kwane kuu awad arewa kibikee okad kiri dorone ooonoman kumbes

anam andindodan yi meeni inamen kebengkoon. Kwanoonkob yi kuu God yoom miin ibmo ye karub Yesu Keresu ye weng amun nambiriyiib yuroon kuu wedminban. ⁵ Nub kuu nubka nuweng kanyare dakmindu, Yesu Keresu kuu Yariman ande yare dakmimaub. Kwane, nub kuu Yesu ye dowad yiib demedan keruwen ande dakmimaub. ⁶ Kedi, “Nambiri kuu yuroko kumun yiri kuu namborok.” ande yedmoon ye God, yembed ye nambiri ongmene nub niindem aom kowe yuroon, yuroko Keresu ye murubia yaambad God ye nambiri kaadkerime anded.

Nub Kuu Ambarakmidan Kumban God Ye Karadmo Yeman Nub Niindem Aom Angkeen

⁷ Nub kuu okad nunungbed ongmimaib ye ok yuundi yemaniib kuyaom bot gold aweneyiib areb, korem burudandoon ye aromkono God yaambad monoon kuu okad yiri yeman nub id ye niindem aom angkeen kumbed, aromkono kuu nub yaambadban God yaambad ande korokboon. ⁸ Nub kuu dabab dabab kuu menebene kanawanewandimaan, kumban dabab dabab kuu kwamune yeene beengkanabe ben yiri yurimokban. Kwane, nub kuu dabab menebimaan dowad komo kamanuub kii ande meenimaub, kumban kwane meene miin kubiyiibban kerimokban. ⁹ Kwane, nub kuu yenambad durud konde yenbandimaib, kumban God kuu nub yaa ma domondimokban. Kwane, nub kuu yenambad yeene ben yiri nongkobimaib, kumban monmarimokban. ¹⁰ Yesu Keresu bobnoon kuu nubbed kan nub niindem aom kowe karine yarebuub. Kwanubko, kwane Yesu Keresu

ye wadkeri dobiri kuu nub id yaambéd korokboko okad kiridan wedmenime anduwéd. ¹¹ Nub wad doruubdan, nub kuu Yesu ye dowad yena yi dingki dem aom yuriiwe yeene nongkobimaib, bobnaneen ye id aom doruub kuyaambéd Yesu ye wadkeri dobiri kuu korokbime andéd. ¹² Kwana kowe, bobni ye barang kuu nub kumaom meneboon kumbéd wadkeri kuu yiiib kumaom monoon.

¹³ God Ye Weng aombéd kekamune wongkoon, “Anam andaan kowe, kwamunemo dakmaan.” andoon. Kuye anam andi ye kerekmen yaambéd nub kangkon ibmo anam anduwen kowe kwamunemo dakmuub. ¹⁴ Amborom kuu Yariman Yesu bobnoon yiri kuu nenkoonoon ye God, yembéd nub kangkon benkoobe Yesuyiiib yaa nongkobe ye kerebiri arimbed yiiwa nuwa korokbaneene dobaranuub kuu nubkaadkeruwen kowe. ¹⁵ Keyiiib korem kee yiiib dowadmo, God ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kuu wenene nimakarub yenayiiib ari yemoon yemoonmo benmo wonoko eso miin darewoob andibko God kuu nambiri darewoowiib kerok andéd.

¹⁶ Kwana kowe, nub niindem aombéd kuu yiminban korondanuub andi ye inameniibban doruub. Nub karub id angka kuu monmare weneen kumban, nub niindem aom wadkeri kuu Godbéd aron mimim yeweb ongmimaan. ¹⁷ Kwane, kirod mene dowan keraneen ye dabab embeng embeng nub yaa menebimaan kuu, dowan kerindeban ye nambiri kandi ye kiwaan nub dowad ongme weneen. Kuye nambiri kuu dabab ye arewa kerundi ye

kumunkingki arebban, miin amun darewoob anam arimbed kii! ¹⁸ Kowe, nub indob korem kuu benkirare kereknaub kuu, yiribman okad kirimbed wedmuub ye yiribman yaamban, wedmindeban ye inamen Ewen arimbed monoon yaa kereknaub. Amborom kuu wedmimaub ye yiribman kuu arabenmo angkimbaraneen kumban, wedmindeban ye inamen kuu dowan kerindeban aron korem korem angkimbaraneen kowe.

5

Nub Ewen Ari Dobiri Yeman

¹ Nub id kuu okad kiri ye kombon areb kowe, yenambed kuye kombon monmaraniib kuu karub yi dingkimbedban Godbed aron korem korem ye ambib yenbenabekore Ewen arimbed nub dowad nongkoboob kuu nubkaadkeruwen. ² Kumban nub id kuu kibik no okad yiri ye kombon kemaom doberemoon areb doruub kowe, Ewen ye ambib kande inwarem ande wareki kamuub, ³ amborom kuu kuye ebkad inwaranuub kumbed nub kuu kad dobmo dobaraubban kowe. ⁴ Kedi, nub kuu kuye okad kiri ye komboniib doruub kuu, warekaune dabawiib doruub, amborom kuu kad dobmo dohiri kuu nub dowakenban, nub dowaken kuu Ewen ye ambib inwarunduked yimin. Kowe, okad kiri ye bobni yeman kuu amonombe wadkeri aron korem yeman keraneen. ⁵ Kuye dowadmo nub kuu Godbed ongmenaboob. Kwane, yembed Kingkin Karadmo nub niindem aom kondoon, kukuu wonong mukod kowimaib areb, komo

komo nub dowad menebaneen kuu dungkud kondoon.

⁶ Kwana kowe, nub kuu kangdommo meenembere kaadkeruwen kuu, nub kuu okad kiri ye id ke doruub kei, Yariman yambib kuu ambabbed doruub. ⁷ Kedi, nub kuu nub indobbed wedmuub yaambédban anam andi yaambéd doruub. ⁸ Ke yedmaan kei, nub kuu kangdommo meenembere doberenub, nub id domonde Yariman yambiwoom doberem ande dowakeniib keruwen. ⁹ Kowe, nub meeni dedmoni darewoob awinuwen kuu okad kiri ye idiib doruub o keyaa domonde Godiib yaa wunuub kuu ye yaa kubi konem anduwéd. ¹⁰ Amborom kuu nub korem kuu Keresu ye wengyundimbon yaa dobaranuub kumbed, nub mimim kuu okad kirimbed idiib doburuwen yaron aombéd amun o arewa komo komo ambangkuwen kuye kakman kuu ibmo banuub kii.

Yesu Yaambéd God Yaa Kunum Keruwen

¹¹ Kwane, nub kuu Yariman God yaa anam ande uneni kuu nubkaadkeruwen kowe, nimakarub yaa ye weng daande nangkandande kamuub kii. Nub anam komarewa kuu God yekaad. Kwane, nub anam komarewa kuu yiib niindem aom dianmo wedmiwen, anam deeko? ¹² Nub kuu yiib yaa nub kuu yiminmo ande kamokban, kumban nub komo ambangkaub kumbed nub dowad kubiyiib kere kerengkan kamime anduwéd. Kwananiib kumbed yiib kuu karub yi niindem aom wedmimokban bunangkamo ye yiribman yaa kerengkan kamiibdan yaa inandaniib kii. ¹³ Kedi, nub kuu yenambéd warudkidan andaniib kuu God ye dowad kwamune ambangkaub

kumbed kii. Kwane, nub kuu yenambed inamen amundan andaniib kuu yiib dowad kwamune ambangkaub kumbed kii. ¹⁴ Kukei, Keresu ye mimyob dowaken kumbed dedmonaane kwamune ambangkimaub, amborom kuu karub mimombed nimakarub korem yi dowad bobnoon kowe, nimakarub korem kuu dukni yeman. ¹⁵ Kwane, Yesu nimakarub korem yi dowad bobnoon, wad doriibdan kuu yika yi dowad dobaraib, yi dowad kuu bobnoone Godbed nenkoonoonman ye dowad yaambbed dobirime anded.

¹⁶ Kwana kowe, kibikbed ari kuu nub kuu okad kiri ye kerekmen yaambbed nimakarub yaa wedmende inamen kowimban. Kurin anuk kuu kuye kerekmen yaambbed Keresu yaa wedmene inamen kowimaub kumban, kibikee kuye meeni ye kiwaan yaa kuu koronduwen. ¹⁷ Kwana kowe, kane kanembed Keresu yaa anam ande dabokniwen kuu yi kuu yeweb ongmenaboon. Kurin yiri yeman kuu down, yeweb yeman yi yaa angkeen kii! ¹⁸ Kwamune kee korem kuu God yaambbed meneboon. Yembed Keresu yaambbed nub kuu ben kunum kerundekore, ben kunum kerundi ye deme nub yaa kondoon. ¹⁹ Kuye deme kukei, Godbed nimakarub yi ambarakmi kuu kakman kondi dowad kimingkainban andekore, Keresu yaambbed okad kiridan ben kunum kerundoon kumbed, kuye weng kuu kanyare dakmime ande nub dingki dem aom kowoon. ²⁰ Kwana kowe, nub kuu Keresu ye weng amun kan okad yena yaa wenebidan, Godbed nub yaambbed okad kiridan yaa amonombe

anam andime andemoon areb keruwen. Kowe, naawonmo nangkande yedmuub kuu, God yaa minibko kunum kerundok. ²¹ Godbed ma ambarakmiyiibbanman ongmoonkob nub dowad ambarakmi yeman keroon kumbed, ye yaambéd nub kuu God ye yorokmodan keranuub.

6

¹ Kwane, nub kuu Yesu yoom deme ibonmodan kowe, yiib yaa ke nangkande yedmuub kei. God ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kuu yiib kuu anammo awinime, idiibban keraan anduwed. ² Amborom kuu Godbed Ye Weng aombéd yedmoon,

“Nembéd ne kubi dowakeniib aron kinaan arimbed yiib kurikuri weng wengambere kwanaan,

bobni yaa burudande bindi yaron arimbed yiib awandaan kui.” andoon.

Kedi, Pool, nembéd yiib ke yedmendaan kei, kibireb kee Godbed ye kubi dowakeniib kinoon yaron kii, kibikee bobni yaa burudande bindi yaron kii.

Pool Deme Dabawiib Arewa Aom Awunoon

³ Yesu ye deme awinuub kuyaa kuu yenambéd daanubdaanab kame deme arewa andaib andi dowad kumbed nub kuu yena yi murubia ari boknandi yeman ma kowokban. ⁴⁻⁵ Kwane, kiwaan korem yaambéd yiib yaa nubka nub kuu God ye demedan ande korokbenduub kukei, dabawa yobdooda mimyob wande yiminban keru yemana nub yaa meneboon kuyiib, atdebokbed nub yenbandiwen kuyiib

wii aom nub benkamobiwen kuyiib nuwiib yaa mene arud wande yirinde baande kamiwen kuyiib deme yobdood ambangkuwen kuyiib unuk angkindeban keruwen kuyiib mungimo doburuwen kuyiib yaa kuu aron doboob yinmoniyiibban kangdommo doberemburuwen kii. ⁶ Kwane, nub kangkon doburuwen kuu karadmo inameniib kaadkeriyiib yodbirimbaw iwarimbed dobiriyiib awandiyiib Kingkin Karadmo yaambew dobiriyiib ma aadikmiyiibban ye mimyob dowaken keendiyiib ⁷ anam anam ye weng daandiyiib God ye aromkono korokbiyiib kingkin kerekmen yaambew God ye yorokmo ye kuman wiwi angka yemaniib an angka yemaniib kuyiib doberemburuwen kui. ⁸ Kwane, nub kuu yenambew karub amun ande benkoobaiwa yenambew karub arewa ande benkubunimaib kumbew doruub. Kwane, nub dowad yenambew dudanabidan andaiwa yenambew yorokmodan andimaib kumbew doruub. Kwane, nub kuu ma aadikmiyiibban doruub kumban yenambew nub dowad aadikmidan andimaib. ⁹ Kwane, nub kuu yenambew aningkoyiibbandan andaiwa yenambew aningkodan andimaib. Kwane, nub kuu yenambew yowori yeman andiwen kumban wad doruub. Kwane, nub kuu atdebokbed yenbandiwen kumban yenbande nongkobindo. ¹⁰ Kwane, nub yaa kuu yenambew kubiyiibban mimyob wandi kerundiwen kumban kubimo doruub. Kwane, nub kuu kamboknon keruwen kumban kedmengkanduwen kumbew yena yemoon yi anam andiwenkob yi anam andi yaa kuu yiribman yemoon keremoon areb keruwen.

Nub kuu dingkirud keruwen kumban kumkam korem kuu nubman.

¹¹ O Korindan, nub kuu yiid yaa kwane dianbonmo dakmuwen, nub mimyob ambongko kuu kwane yiid yaa anam nanduwen kii. ¹² Nub kubi dowaken kuu yiid yaa keendimaub ma korondokban kumban, neman yiidbed kubi dowaken nub yaa kebeniwen. ¹³ Ne danaya areb kereni daandaan kii, neman konoon neman konoon ibmo keremoon areb, yiid mimyob ambongko kangkon nub yaa nandime.

Anam Andindodan Yaa Dabokne Ibmo Keraib

¹⁴ Yiid kuu anam andindodan yoom ibmo kere dabokne awinaib, deme korok keriyiid awaniyid kwamune awene kuyiid ye dowad. Kedi, inamen yorokmo yoom inamen arewa yoom kuu ibmo dabokne ambangkaniwoo? Dowan. Kwane, awingyab kuu kumun yaa dabokne yonenanunoo? Dowan! ¹⁵ Kwane, Keresu yoom Seten yoom kuu ee inamen mimo kerem andaniwoo? Dowan! Kwane, anam andiwendan yi inamen yoom anam andindodan yi inamen yoom kuyaom kuu inamen maa kuu ibmo keroonoo? Dowan! ¹⁶ Kwane, God ye kurikuri boyambib darewoobdan yoom dudi god yoom amob weng ongmiwenoo? Dowan! Kedi, wad doreen ye God ye kurikuri boyambib darewoob kuu nub kei. Kuye dowad Godbed Ye Weng aombed yedmoon, “Ne kuu yi yoom dobereni yi yoom ibonmo dewenebaniin. Kwane, ne kuu yi God keraniine, yi kuu ne karuwa nimaya keraniib.” andoon.

17 Andekore, yi yaa ika yedmoon, “Kwana kowe, yiib kuu yi numun kumaom doriib kuu koronde yaro mene yiibka kerime.

Ne yaa arewa keriyeman ma angkoronaib.

Kwane ma angkoronaibban kuu yiib yaa kuu amun ande kubende baniin.

18 Ne kuu kwamuneni yiib Ambe keraniina, yiib kuu ne nima dana karub dana keraniib.” andoon, Aromkono Korem ye Yarimanbed.

7

¹ Mimiyob dowaken keendaandan, yiiwa nuwa kuu kuye weng kunduk buwen kowe, nub idiib kingkiniib yaa arewa kerundoka nub kuu God yaa arewa keriyeman korem kuyaa koronde inamen karadmo awinem. Kwanenub wene nub karadmo dohiri kuu demkoronmo kerem, God yaa une yangko kankooni dowad.

Korindan Kuu God Ye Weng Awine Doriib

² Nub yaa yiib mimiyob ambongko nandime. Nub kuu karub maa yaa ma ambarakmino, nub kuu karub maa nen amonombe kiwaan arewa ari kowindo, nub kuu karub ma nemengkane yod bindo. ³ Ke dakmiin kei, yiib ambarakmiwen kumbed wengyunde dabab konda andi dowadban.

Ne kwane anukbed daandaan kui, nub kubiyiib mimiyob dowakeniib yiib dowad nub niindem aom angkeen kuu miin darewoob anam kowe, nub yiib yoom kwane dobaranuub o yoworanuub kuu yimin kui. ⁴ Yiib dowad miin kangdommo meenaan kuu God ye weng awine doriib kii. Yiib dowad kerengkan weng yemoon dakmenabaan kii. Yiib dowad ne niindem aom

aromne kubi darewoob keraan. Dabab yemoon nub yaa meneboon kumban, ne kubi kuu yim-inmo keroon kii.

⁵ Kedi, anukbed Masedonia ambibkin aom aomnuwen kuu, yiidkindeban keruwen, amborom kuu dabab maa maa kumbed kumene kemene kumbed nub kanawanewandoona nub niindem aom uniyiib doburuwen kowe.

⁶ Kumban God kuu dababbed benkubunoondan yi mimyob wandi kankubuni ye karub kowe, Taitus monoon kumbed Godbed nub mimyob wandi kankubunoon. ⁷ Ye monoon kumbedmomban, yiibbed ye mimyob wandi kankubuniwen kumbed, Godbed nub yaa kangkon awande kubiyiib kerundoon. Yiib ne yaa wedme wenganem andi ye wengiib ne yaa komo keroon yaa yiib mimyob darewoob wandiwen ye wengiib awawi ye inamen darewoob anam keruwen ye wengiib kuu Taitusbed nub yaa daandoon kowe, ne kubi kan arimbed daane darewoob keroon.

⁸ Kedi, kerek anukbed yiib yaa wongke keendaan kumbed yiib mimyob darewoob kowiwen kumban, yobdoodmo wongkaan ye inamen ongmaan kuu amonombindo. Anam kuu kerek keendaan kuye yoman kuu amarakmaan andaan, amborom kuu yiib kuu kerek kimingke aron dukmenmo mimyob kowiwen kowe. ⁹ Kumban kibikee kubimo keraan, yiib mimyob kowiwen andi dowadban, yiib mimyob kowiwen kumbed amonombe yiib amarakmi kuu kirariwen andi dowad kubaan. Amborom kuu yiib mimyob kowiwen kuu God ye inamen ongmoon ye kerekmen yaambbed kowe, yiib yaa yobdoodmo dakmuwen

kuu yiyb yaa ma morarindo. ¹⁰ God ye inamen dowaken ye kerekmen yaambéd mimyob kowi kuu ambarakmi yaa koronde amonombekore bobni yaa burudande bindi kiwaan ari wini yeman. Kuku amonombaan kuu arewa, ibduruk dobaraan areb kera andi yemanban. Kumban okad kiri ye kerekmen yaambéd mimyob kowi kuu bobni yeman. ¹¹ Kedi, yiyb kuu God ye inamen dowaken ye kerekmen yaambéd mimyob kowiwen kumbéd inamen amun yemoon demboon. Yiyb niindem aom ke demboon kei, nindorokiibbed nub ambarakmindó ande koromoniwen kuyiyb ambarakmoonman yaa kongeniwen kuyiyb ambarakmoon kwande uniwen kuyiyb Pooliibbedned andiwen kuyiyb ambarakmoonman kirodmo anammo wengyunde dabab koniwen kuyiyb kui. Yiyb kuu kiwaan korem yaambéd kuyaa kuu nuwiibban yembedmo ambarakmoon ande korokbendiwen. ¹² Ne kwamune kerek ku wongke keendaan kuye id kuu ambarakmoonman ye dowadban o kwamune kane yaa ambarakmoon ye karub ye dowadban, kuku yiyb kuu God ye murubia arimbed nindorokiibbed nub dowad God ye weng awinimaib kuu wedmime andid. ¹³ Kwanakob nub mimyob wandi kuu kankubunoona kubuwen.

Kumban kumbédmomban, Taitus kuu yiybbed mimyob keene awaneniwe ye niindem aom aromne kubi darewoob keroon kumbéd, wedmekorub kubi darewoob arimbed keruwen. ¹⁴ Ne anukbed yiyb dowad ye yaa kerengkan kamaan. Kwane, yiyb kuu ne kerengkan weng ibmo kerenib ye yaa awaneniwen kumbéd yiyb ne yaa karak ma kawindo. Nub yiyb dowad weng dakmuwen

korem kuu anammo keroon kwamune areb kuu, nub kerengkan weng yiid dowad kwane Taitus yaa dakmuwen kangkon anammo ande korokbenoon. ¹⁵ Kwane, yiid korem kuu wengambirimo kerenib une kiringmiyiibbed ye nen angkodmeniwen kuu yembed ika meenoon kumbed, ye kubi dowaken yiid yaa kuu arimbed darewoob keroon kii. ¹⁶ Yiid kuu weng ke keendaan keyaamo awine dobaraniib andi dowad kangdommo meenaan kowe kubaan kii.

8

Yiid Kubi Dowaken Yaambéd Munobmo Konime

¹ Angkodmia, nub dowaken kuu Godbed ye mimyob dowaken yaambéd od munob kondi ye inamen maa kabamoon kondoon anam andiwendan Masedonia ambibkin aom kambong kambong aom doriib yaa kuu yiid kaadkerime anduwed. ² Dabab miin arewa yi yaa menebe komboon kaamobendoon kumban, kuyaombéd kubi darewoob yiminmo kerenib yi kamboknon doriib kuyaambéd yi kubiyiib od kondi kuu yaro dembe darebmo yiminmo keroon. ³ Kedi, nembéd yiid yaa ande korokbandamaan kuu kei, yi komoyiib biwen kuu yi meeni yimin yaambéd kube bangkandiwen. Kumban kumbedmomban angkon ariyiib bangkandiwen kii. Kukuu yi meeni kumbedmo ⁴ nub yaa naawonmo kaamobiwen, God ye karadmodan Yudea aom doriib yaa awandi yeman nub yoom bangkandanuub kuu yimin dee ande kamiwen. ⁵ Kumban yi kuu nubbed yi kwananiib ande meenuwen areb kwanindo, ibduruk kuu Yariman

ye dingki ari yika konekorib nub dingki ari yika kondiwen. Kuku God ye dowaken yaambéd kwaniwen. ⁶ Kwaniwen kowe, nub kuu Taitus yaa nangkane yedmuwen, yiiwiib yaa wene Godbed ye mimyob dowaken yaambéd yiib yaa kabamoon kondoon keye deme kee ambangke dowan kerime ande anduwed, amborom kuu ye kuu od munob kondi ye deme kee andowe yiib yaa oonoon kowe. ⁷ Yiib kuu komo komo deme awinimaib kuu yiminmo awinimaib, anam andi kuyiib weng dakmi kuyiib inamen kaadkeri kuyiib kuu nubbed kedmengkanduuwe yiib mimyob dowakeniib kere keendi yaambéd nindorokiibbedmo awinimaib. Kwana kowe, Godbed ye mimyob dowaken yaambéd kabamoon kondoon kumbed, yiib kuu kubiyiib od kondi keye inamen meeniwen kee anammo awinime.

⁸ Kumban nembed kwamune amob kowako yiib kuu kuyaambéd kwane kondime andimban, yena yi nindorokiibbed awandi kuye kumunkingki yaambéd yiib mimyob dowaken kuu anam dee ande komboon kaamobandid. ⁹ Amborom kuu nub Yariman Yesu Keresu ye mimyob dowaken kabamoon kondoon kuu yiibkaad, kiwaan korem yaambéd ye kuu yiminmo kumban yiib dowad yeka kankubune kubuniibban keroon kowe, ye kubuniibban keroon yaambéd yiib kuu yiminmo kerime anded.

¹⁰ Kubiyiib od kondi keye dowad nembed yiib yaa ongkandi weng ongmaan kuu kei, ma kamaib, kekamune awinime. Weeb kinon dowan keruun aombed yiibdin dowakeniib kere ku-

biyib od kondi yeman andowe wenoriwen kowe, ¹¹ kibikbed wenore downan kerime. Kwananiib kuu yiib nindorokiibbed andowe awandi kuu yiib yaa angkeen kumbed awande downan keru kuu ibmo keraneen. ¹² Kedi, kubiyib od kondi yeman kuu nindorokiibbed kami ye inamen kuyiib keraneen kuu komo komo dangoon yaambéd kondi kuu yimin andaneen, kukuu komo awinindo yaambéd kondime andimban.

¹³ Yiib kubiyib od kondi yeman kondaniib kumbed yena kuu owongab kerundekorib yiibbedmo dabab kandaniib kuu nub dowakenban, nub dowaken kuu yiya yiiwa ibmo kerime anduwed. ¹⁴ Kukuu kekamune, kibikee yiib yaa kuu kumkam yiminmo kowe, yi yaa komo downan keroon kuu yiibbed awandiib kii. Kowe, amaanbed yi yaa kumkam yiminmo keraniib kuu yiib yaa downan keraneen kuu yimbed awandaniib kii. Kee kwananeen kuu yiiwa yiya ibmo keraniib. ¹⁵ Kukuu om mena dowad God Ye Weng aombed wongkoon kekamune, “Kanembed yemoonmo boon kuu kwane miin yemoonmomban, angkon kanembed embengmo boon kuu kwane miin embeng mana yiminban kerindo.” andoon.

Karub Yena Korin Yaa Ben Yuriwa Winiwen

¹⁶ Ne kuu God yaa eso andaan, amborom kuu yembed kawoone yiib yaa mimyob kowaan areb kuu Taitus ye yaa kangkon konoone yiib yaa kwanoon kowe. ¹⁷ Taitus kuu Korin yaa wananeeb kuu yiminoo ande kaamonenuwen yaa kuu ee yimin andoon. Kumban kumbedmomban, yiiwiib yaa meneen

kuu yedin dowakeniib kere wana ande meene miin nindorokiibbed meneen kii. ¹⁸ Taitusmomban, nub kuu kuristen angkodmi maayiib nen kowuuwa meneen. Karub keye dowad kuna kuna nedbe kurikuri kerimaibdan korem kuu Yesu ye weng amun ye deme amunmo awinoon kowe, ye kuu karub amun andimaib. ¹⁹ Ari angkon ye kuu kuna kuna nedbe kurikuri kerimaibdanbed Pool awene kubiyiib od kondi yeman kanweniib kuu eb yoom ande kiniwen. Kuyeman oone kanwene kondanuub kuu Yariman yaningkomo kankoonenub nub nindorokiibbed awandi korokbi dowad. ²⁰ Nub dowaken kuu kubi darewoob kondi yeman kee nubbed oonuub ye dowad karub yenambed daanubdaanab kamaib anduwed. ²¹ Amborom kuu nub kuu deme kee yorokmo oone awinem anduub, Yariman ye indob arimbed, angkon nimakarub yi indob arimbed kwamune.

²² Kwane, nub kuristen angkodmi maa nende yi ayooob yoom ben nongkobuuwa meniib. Wedmuwen kuu ye kuu kiwaan korem yaambed ma korondiyiibban nindorokiibbed kami ye karub. Kwane, kibikee ye nindorokiibbed kami kuu arimbed darewoob keroon, amborom kuu yiib komo kamandamiib yaa kuu yiminmo kwananiib ande miin kangdommo meenoon kowe. ²³ Kumban Taitus ye kuu nangkodmi anam, ye kuu yiib dowad ne yoom ibmo deme awinuwenman. Ma, kuristen angkodmi ayooob kee yi kuu nedbe kurikuri kamiibdanbed ben yuriiwa meniib kii, angkon yimbed komo kamiwen kumbed yenambed Keresu yaningko

kankooniwen. ²⁴ Kwana kowe, karub ayoobmim ku meniib kuyaa amun amun kamendenib, yiib mimyob dowakeniib nubbed yiib dowad kerengkan keruwen ye id kuyiib korokbendime, nedbe kurikuri kamimaibdan maa maa yi arinambo arimbed.

9

¹ Yiibbed kubiyiib od kondi yeman God ye karadmo kerundoondan Yudea aom doriib yaa nekwiiib kuu dowakeniib kamiib kowe, nembed kwane nekwime ande wongkainban. ² Amborom kuu yiib nindorokiibbed awandi kuu nekaadkeraan kowe, Masedoniadan yaa kerengkan kamaan kuu, yiib Akaiya aom doriib kuu weeb anuk downan keruun kuyaombed kubiyiib od kondi ye inamen nekwiiwen. Kowe, yiib nindorokiibbed nekwiiwen kumbed Masedoniadan kwangkong awandem ande kankiriwandiwen. ³ Kumban kuristen angkodmia ben kiribaana ku meniib kuu yiib dowad kerengkan keruwen kuu idiibban keraan andid. Kuu ben kiribaana meniib kuu yiib nekwe downan kerime andid. Yiib kuu kwamune kubiyiib od kondi yeman nekwe downan keraniib andaan kuu kwanime andid. ⁴ Kedi, nub yiib dowad nekwaniiib ande kangdommo dakmenabuwen kowe, Masedoniadan yena kuu yiiwiib yaa mene wedmaniiwe yiib nekwindo keraniib kuu nub karak bobnanuuwe, yiib kangkon karak bobnaniib kii. ⁵ Kwanakob, nembed meenaan kuu anam kuu kuristen angkodmi ayoobmim yaa nangkande yedmaane yidin yaro yiiwiib yaa owod miniwed yiibbed kubiyiib od kondi yeman

darewoob kondanuub ande weng ongniwen kuu kuyaambed kwane nekwe downa keriwed, ne manain. Kwananiib kuu yiyib kubiyiyib od kondi yeman kuu karub maambed yiyib yaa dedmone dedmone kamendi yaambedban, yiyib kubi dowaken yaambedmo keraneen.

Embengan Darebbed Munobmo Konime

⁶ Kekee meenime. Karub kanembed animan kab yemoonban bengkere arumaneen kuu animan id yemoonbanmo wandaneen. Ma, karub kanembed animan kab yemoon bengkere arumaneen kuu animan id yemoonmo wandaneen. ⁷ Kwamune areb kuu, karub o nima yi mimim kuu komarewambed nekwe God yaa konandameen kuu, yeka ye niindem aombed komo meenoon kuu kumbek kwane konok. Kumban kubiyiibban o dowakeniibban kumbek konaab, kwane yenambek dedmoniwen kumbek konaab, amborom kuu karub kanembed ye niindem aom kubiyiibbed munobmo konaneen kuyaa kuu God ye mimiyoob kubi dowaken keenaneen kowe. ⁸ Kwane, Godbek amun kerundi mimim korem yiyib yaa yiminmo bangkandi kuu yimin kowe, kiwaan korem yaambek aron korem arimbek yiyib kuu yiminmo doberenib kami amun amun korem kuu yiminmo awinaniib kii. ⁹ God Ye Weng aombek wongkoon kuu yiyib yaa kwamune keroon. Wongkoon kuu kei,

“Godbek ye munobmo koni yeman wenebe bangkandoon, kamboknondan yaa, ye yorokmo kamenabi kuu aron korem korem angkimbaraneen.” andoon.

¹⁰ Kedi, animan kab arumidan yaa animan kab ben bangkandene om animan kondi ye God, yem-bed kangkon yiib yorokmo kamenabi dowad animan kab bangkandaneena yemmoonmo kerani-we, id yemmoonmo bangkandaneena wandaniib kii. ¹¹ Yiib kuu kiwaan korem yaambéd yiminmo kerundaneen kowe, kubiyiib od kondi yaron korem arimbed yiib kuu darebmo konimamaniib kii. Kuku nuub yaambéd yiib kubiyiib od kondi darewoob kumbed yenambéd God yaa eso andaniib.

¹² Amun kami kee yiib ambangkaib kuu God ye nimaya karuwa yaa komo dowan keroon yaa awandaniib. Kumban kumbedmomban, yaro dembe God yaa eso andi yemmoon keraneen kii. ¹³ Ku kamiib kumbed yiib anam andi kuu yiminmo korokboon kowe, nimakarub yemmoon kuu God yaningko kankoonaniib, yiibbed Keresu ye weng amun kuu anam ande yedmiwen kumbed kuye weng yaamo wengambere awine kandiwen kuu yi wedmiwen ye dowad kuyiib, ma kuu yiib kubi darewoob kondi yeman yi yoom yena korem yaa numbiriwen ye dowad kuyiib kui. ¹⁴ Kwane, yi kuu yiib dowad kurikuri kere yi mimyowiib kumundin kwane yiib yaa mananeen, amborom kuu yiib yaa Godbed ye mimyob dowaken darebmo kabamoon kondoon kumbed yiibbed kubiyiib od kondiwen kowe. ¹⁵ Kowe, nuub kwamune God yaa eso andem, amborom kuu ye munobmo kondoon yeman ye darewoowiib doboowiib ambab ariyiib kuu weng dakminban kowe.

10

Pool Yeka Ye Dowad Koromone Inandoon

¹ Pool ne kei, ne dowad yenambed Pool yiib yoom kiring ine dakmiwen kuu nangkemmo emamo dakmoon kumban, yiib domonde kimyen wonoon kuu arudkonomo dakmimaan kui ande dakmiib kumban, ne kuu yiib yiibkaad kuda. Kwanandimaibkob, yiib yaa Keresu ye nangkemiib iwariyiib yaambed nangkande yedmaan kuu kei. ² Yiib kuyaom kuu yenambed meeniwen kuu Pool awene kuu kwamune okad yiri ye dobiri kerekmen yaambed doriib andiwen kowe, nembed meenaan kuu yiiwiib yaa meneni arudkonomo kere yi yaa yobdoodmo daandaniin andaan. Kumban kwamune kuu ne dowakenban kowe, yiib yaa kaamondaka yi yaa ongkandibka arudkonoyiibban yobdoodiibban mana andid. ³ Kwanandaan amborom kuu nub kuu okad yiri doruub kumban, nub ana nangmuub kuu okad yiridan yi ana nangmi arebban kowe. ⁴ Nubbed ana nangmi ye kumana anaya kuu kimyen yeka maaaa, okad yiridan yi kumana anaya arebban. Kuu maaaa kii, nub kumana anaya kuu God yaromkono darewiib kii. Kuye kumana anaya kumbed kingkin ye kerekmen yaambed bondan yi aromne angkumonimbon ben monmare dobmo kerundimaub. Monmarimaub kuu okad kiri ye meeni kangdomiib ⁵ nubka yimin nubka doberem andi ye inameniib kumbed God ye kaadkeri kankubunande kamiib korem kuu monmarimaub kui. Kwane, nub kuu meeni inamen korem kankubune Keresu ye dabderem yiri nongkobimaub, ana nangme

burudande doroondan ben king ye dabderem yiri nongkobemoon areb kui. ⁶ Kwane, nub kuu karub kanembed kwane weng amun wengambere kankoraroko no dabab konem ande nekwuwen, kumban ibduruk kuu nub dowaken yiiib kuu weng amun wengambere awine kandiwed.

⁷ Yiiib kuu no bunangka ye dobiri wedmiib kii. Kowe, karub kanembed yeka kangdommo meene ye kuu Keresu ye karub keroon yekaadkeroon kuu, nub kuu ye areb Keresu ye karub ibmo keruwen kuyaa ika meene anduwed. Kuu anamaa. ⁸ Kedi, yiiib benkubuni dowadban yiiib inamen ben aromni dowad Yarimanbed nub yaa aromkono kondoon kuyaa kuu kerengkan weng ariyiiib dakmaniin kuu karak kandainban. ⁹ Yiiibbed meenaniib Poolbed ye kerek yaambéd unime andoon andaniib kuu ne dowakenban, ne wongki ye id kuu kwamunemban. ¹⁰ Kedi, nimakarub yenambéd dakmimaib kuu “Pool ye kerek kuu weng id darewoowiib arudkonoyiiib wongkanaboon kumban, ye kuu kwane nub yoom dobirimaan kuu emamo arudkonoyiiibban, ye weng dakmi kwangkón ambodiibban dowan.” andimaib. ¹¹ Kwamune dakmiibdan kuu kee kaadkeriwedka, nub kuu yiiwiib yaa dorokban kerenub kerek wongkuwen kuye aromkonoyiiib, yiiwiib yaa mene doberenub kwane kamenabuwen kuye aromkonoyiiib kuu ibmo, kwane kibikbed ari kwangkón ibmo kii.

¹² Nubka yimin andimaibdan kuyaa kuu kowenub kumunkingkaubban. Kedi, yimbed yikareb yimeren kowe kumunkingkenib ee nub yimin andimaib. Kwane, yikareb yimeren

kan kowe wedmenib ee yimin kii andimaib. Kuku meeni kangdomban kuda. ¹³ Kowe, nub kuu Godbed deme kondoon kuyaambedmo kerengkan weng dakmanuub, kuyaa burudande kerengkan weng ariyiib kumbed dakmaubban. Deme Godbed nub yaa kondoon kuu yiib dowadiib kowe, nub yiib dowad kerengkan weng dakmi kuu yimin. ¹⁴ Kedi, Keresu ye weng amuniib yare daanduwen kuu nubdin yiiwiib yaa mene daanduwen kowe, nub yiib dowad kerengkan weng dakmi kuu yimin. Kowe nub kuu God ye deme kondoon kuyaa burudande kerengkan weng ariyiib dakmindo. Nub yiiwiib yaa mene weng amun dakmindo karen, yiib dowad kerengkan weng dakmi kuu nub deme kuyaa burudanduwen karen. ¹⁵ Kowe, nub kangkon karub yena yi deme dowad kerengkan weng dakmindo kowe, God ye deme nub yaa kondoon kuyaa burudandindo. Ma, kwananeen ande meenuwen kuu yiib anam andi kuu kaine darewoob kerod, yiib kuyaombed nub kuu deme darewoob kere awinem ande meenuwen. ¹⁶ Kwananeen kuu, nubbed weng amun kan yiib dia yiri wene kedmengkandanuub. Amborom kuu nub kuu karub maambed weng amun kanwene daandoon ye okad aombed komo kamoon kuyaa kerengkan weng dakmanuub kuu nub dowakenban kowe. ¹⁷ Kumban God Ye Weng aombed wongkoon kuu kekamune, “Karub kanembed kerengkan weng dakmandameen kuu Yariman ye dowad kerengkan weng dakmok.” andoon. ¹⁸ Kedi, karub kanembed yeka ye dowad ne kuu yimin andaneen kumbed Yarimanbed

ee kuye karub kuu yimin andi yemanban, kukuu Yarimanbed karub andangke yiminmo wedmaneen kumbed ee kuye karub kuu yimin andaneen.

11

Pool Yoom Dudi Ye Apasodan Yoom

¹ Ne meeni kuu yiib ne yaa emambed iwari kerime. Yiib kuu ne yaa odkeneb areb keriwenkowoo? Kwanibko ne kuu aron embengmo warudki weng areb dakma. Kumban yiib kuu ne yaa kwamunemo keriwen. ² Yiib kuu wonong koyu areb boraan kuye karub kuu mimo, Keresu kui. Kwanaan kuu yiib kuu wonong koyu ma ambarakmindo kumbed ambi yaa koniwed awanemoon areb kerime andid. Ne kuu yiib yaa dudi god o dudi ye inamen yaa wanaib ande koren areb kamaan kii. Keye inamen kee awinaan kuu God yaambed monoon.

³ Kumban ne kuu unaan kii. Iv kuu ni-inbed kobkob kame birondoan kwamune areb kuu, mok yiib kuu yiib aadikmiyiibban anammo karadmo idiib meeniyiib kumundin Keresu yaa koni yaambed karub maambed ben abdon yiri nongkobaneen dee ande unaan kii. ⁴ Kedi, karub yenambed Yesu ye weng kanmunuwen andimaib kumban, anam kuu weng kuu id maaaa nubbed dakmuwen arebban kanminimaib, o Kingkin Karadmomban kingkin maambed menene yiib yaa ibnende dakmimaib, o yenambed weng amun kanmunuwen andimaib kumban anam kuu weng kuu id maaaa yiib ibduruk biwen ye weng-ban kanminimaib kuu, yiib kuu kubiyiibbed ee

dakmime ande yedmimaib kii. Komarewa kii?
⁵ Kumban nembed meanaan kuu yika dakmimaib nub kuu apasodan aningko dareb darewiib kii andimaibdan ku meniib kuu, neyiib yiyiib kan daboknaniin kuu yiminban, yi kuu ma anamban yirimbed. ⁶ Ne kuu weng dakmi yaa kuu ma kedmengkawiiwa kaadkerindo kumban, God ye weng kuu wedme korobe kaadkeraan. Kowe, nub kuu kedmengkande daande kamuuwe, yiib kuu yidbonmombed yiibkaadmo keriwen.

⁷ Ma, ne kuu yiiwiib yaa meneni God ye weng amun kan dakmenabaan kuu yiib yaa od maawime ande ma kwanandindo, od bi yemanban andaan. Kwanaan kumbed neka kankubuneni yiib benkoobaan kii. Kowe nembed amarakmaanoo? Dowan. ⁸ Kwane, kambong maa maa aombed nedbe kurikuri kamimaibdan kubiyiibbed od bangkawe awawimaib kumban, yiib ne yaa ma kwamunindo. Kwanaan kuu yiib awandi yeman. Kowe, nembed yi yaa yid baanoo? Dowan. ⁹ Kwane, ne yiib yaa dobaraan kuu ne yaa komo komo dowan kumbed yiib yaa maawime ande ma kwanandindo, amborom kuu kuristen angkodmia Masedonia aom doriib kumbed menenib, ne yaa komo komo dowan keroon kuyaa yiminmo awawiwen. Yiib yaambled ne angkumone dobiri kuu kiwaan korem yaambled korondaan, angkon ari kuu kwananiin. ¹⁰ Keresu ye anam anam kuu ne niindem aom angkeen kuu anammo keroon kwamune areb kuu, yiib ambibkindan, Akaiyadan kui, yi kuyaom karub maa kanembed kerengkan weng ke dakmiin kee kebenewaanban kii. ¹¹ Komoyiibkob? Yiib

yaa mimyob dowaken keendokban kumbed kerengkan kami kuu womonainbanoo? Dowan kii. Yiib yaa mimyob dowaken keendaan kuu God yekaad, kuda. ¹² Yiib dowad komo komo kamenabaan kuu womonainban no kwamaniin. Kwamimain kumbed dudanabidan kumbed Pool yoom nub ibmo ande kerengkan kame yiib yaa dedmone ee andime ande kamiibdan kuu yi weng kuu idiibban ande korokbandid. ¹³ Amborom kuu kwamenabidan kuu dudi ye apasodan, yi kuu birandimaib ye demedan, yi kuu nub kuu Keresu ye apasodan andimaib kumban dudanabiwen. ¹⁴ Kuku binangki yemanban aa! Seten kuu yekareb amonombe nambiri ye engyu God yaambéd menemoon areb dudanabe yarebimaan kuda. ¹⁵ Kowe, Seten ye demedan kwangkon amonombenib nub kuu inamen yorokmo ye demedan andaniib kuu binangki yemanban. Kumban yi komo komo kamiwen kumbed dabab anammo kandaniuwe ben kumbaanban yamotbon yiri kiraraneen.

Apaso Deme Awinoon Kumbed Durud Yewed Kandoon Ye Weng

¹⁶ Ne ikakman yedmaan, korondibka yenambéd Pool kuu warudki ande ma meenaib. Kumban yiib ne yaa kwamune meenmiibkowoo? Kwamune meenibka, warudki ye karub areb nendime andaka, kwanibko, ne kan yaro ne kangkon yimin ande kerengkan weng yenayiib dakma. ¹⁷ Kemaom kee kowene ne kangkon yimin ande kame dakmiin kuu Yarimanbed dakmi arebban no kwane warudkimbed dakmemoon areb. ¹⁸ Nimakarub yemoonbed okad yiri ye

kerekmen yaambed kerengkan kamiib kowe, ne kangkon kwane kamaniin. ¹⁹ Yiib yiibkareb aromne yena korem yaa burudande meeni kangdom keriwenkowoo? Yiib kuu kwane meeniib kumbed yiibka yiibmeren birandiib kowe, warudki ye karub maa yaa kubimbed wengambaraniib kuu yimin. ²⁰ Kumban anam kuu, karub kanembed yiib ben ye dabderem yiri nongkobi ye karub, o yiib birande od bi ye karub, o yiib yaa yeka ye dowadmo keanime kwanime andi ye karub, o yeka yiib kankubune yiib korok keru ye karub, o yiib murubia yakdari ye karub kuu menebaniib kuu, yiib kuu ee yimin andimamaniib kii. ²¹ Kumban nub kuu aromne kwana ye deme yiib yaa ambangkinban kowe, karak bobnaanoo?

Yiibbed ne yaa dedmoniiwe warudki weng areb ke dakmandamaan kei. Karub kanembed yaro dore kerengkan kamaneen kuu ne kangkon kwane kerengkan wengiib kamaniin kii. ²² Yi kuu Hibrudanoo? Ne kangkon Hibruman. Yi kuu Israeldanoo? Ne kangkon Israelman. Yi kuu Abraham ye awoya ariyoo? Nangkon Abraham yawo ari. ²³ (Warudki yaambed ke dakmandamaan kei.) Yi kuu Keresu ye demedanoo? Nembed Keresu ye deme arimbed awini ye karub andaan. Ne kuu deme darewoobmo awinaan, yi arebban. Ne kuu nen wii aom kambere yemoon keruwen, yi arebban. Ne kuu nong yikyikiibbed nenbande yemoon keruwen, kimingkinban kii. Ne kuu bobnok ande nenbande yemoon keruwen, bobne yeedere bobne yeedere kamaan kii. ²⁴ Yuudan yi ukum kuu bangkawe nong

warukbed wangkane 39iib kwane wangkane niwen kuu angkoyiib keraan. ²⁵ Ne kuu atdebokbed niwen, ayoobmim keraan. Aron maa ne kuu bobnok ande botbed nenbandiwen. Motod aombed okbed motod monmareen kuu ayoobmim keraan. Motod okbed aandeen kuu karamok wedangkambed ambenmo yarembaran kuu amnoom mimo aronki mimo keraan. ²⁶ Ne kuu ma yiidkiyiibban bid bid domabangkane dewenebaan. Ne kuu ok awaan arudiib kuu yanimain. Ne kuu yid karub yi arudbon aom winimain. Ne kuu ne ambibkindan yi arudbon aom weneni kwane ambibkin yenadan yi arudbon aom winimain. Ne kuu taun angkambed arudbon aom weneni kwane dura angkambed arudbon aom weneni kwane karamok angkambed arudbon aom winimain. Ne kuu dudi ye kuristen angkodmia yi arudbon aom winimain kii. ²⁷ Ne kuu deme yobdood awineni nimin darewoob andeni amnoom yemoon unuk angkinban kerimain. Ne kuu mungimo bobneni ok moommo kandeni aron yemoon animaniibban dobirimain. Ne kuu yurukmo kandeni ebkadiibban dobirimain. ²⁸ Ku kande meniin ye angkara kuu kambong kambong aombed nedbe kurikuri kerimaibdan korem kuyaa ne meeni aron korem angkeen kowe dabab areb kandaan. ²⁹ Kanembed wuud keraneen kuu ne kuu ye areb ibmo keraniin. Kane kuu nen kinban wananiiwe ambarakmaneen kuu mimyob keeneni ambarakmi yaa korondi kuu ne kangkon yiminban andaniin.

³⁰ Kowe, ne kuu kerengkan kamaniin kuu kunayambed ne wuud keraan ye korokbi ye weng

kerengkan kamaniin. ³¹ Yariman Yesu ye Ambe God, aron korem yaningko kankoonaniib ye God, ye yekaad ne weng dakmandamaan kee dudi wengban. ³² Ne kuu Damaskus aom dobaraana king Aretas ye gavana siti oonoon kumbed Pool awinenenib wii aom kaanime andoone siti kuuk ambongko korem yaa kerekniwen. ³³ Kumban ne kuu siti kuuk ari wedyambed ambongko embeng aandiwen kumbed kabed darewoob aom kowi-wa dibaraana nongbed boroke kowiiwa kawene ambukiri dore kombiri wanaan kowe, yi kuu kwane awinewindo keriwen.

12

Pool Kuu Godbed Wane Korokbenoon

¹ Weng kee naningko kuu arimbed kowi yemaban kuned, korondainban ika kerengkan kamanidamiin. Yarimanbed ne yaa wane korokbewene komo komo biknoon kuu wedme ande korokbe-woon ye weng dakmandamiin. ² Kowe, ne nekaad kuristen karub maa weeb 14iib anukbed Godbed nen ambibkin Ewen ambab ari daanoon. Karub kuu idiib nen daanoon o kingkinmo kuu nekaadban, Godmo yekaad. ³⁻⁴ Ne nekaad karub kee ambibkin miin amunbon nen daanoon. Kumban karub kuu idiib nen daanoon o kingkinmo kuu nekaadban, Godmo yekaad. Kwane kuyaambed ye wengamboroon kuu dakme id korokbinban yeman, kukuu Godbed “Amob, weng kuyaambed dakmaab.” ande kowoon yeman. ⁵ Kowe, karub keye dowad kerengkan kamaniin, kumban ne dowad kerengkan kamainban, komo komo yaambed ne wuud keraan korokbi ye weng kerengkan kamaniin kuu kumbedmo. ⁶ Kumban

dowakeniib kereni kerengkan kamaniin kuu ne kuu inameniibban ye karub areb kerainban, amborom kuu no anam yaambéd dakmaniin kowe. Kumban kwanainban andaan. Kuku yenambed naningko kan arimbed kowenib meedmewaib, komo kamenabaan kuyiib komo dakmenabaan kuyiib kumbedmo anammo meedmewime andid.

⁷ Kumban weng id miin darewoob kee wane korokbewoon kowe, ne yaa kuu ebka ewaningko kankoonaab ande durud yewed kandembiri yeman kawoon, kuku yikbed kad yaa kaare angkimberemoon areb, kuku Seten ye weng kanyari ye karubbed menene nemoon areb keroon kui. ⁸ Kwanoona, ne kuu Yariman yaa naawonmo kaamonenaan kuu keye dabab kee ebbed kankorare ande kamaan kuu ayoobmimiib keraan. ⁹ Kumban yembed yedmewoon, “Ne mimyob dowaken kabamoon keebdaan kuu yiminmo, kumbedmo meenaneeb kuu yimin, amborom kuu naromkono kuu wuud keru yaambéd yiminmo demkoronmo keru yeman kowe.” andoon. Kwana kowe, wuud keraan ye dowad kubi darewoob arimbed kereni kerengkan kamaniin. Kwanaka Keresu yaromkono ne niindem aom angkimborok andid. ¹⁰ Kowe kuyaambéd wuud keru yemaniib wengamborokbanabi wengiib yobdood menebiyiib durud yewed konde yenbandiyiib dabab menebiyiib kuyaa Keresu ye dowad kubimo kerimain. Kedi, kunayambéd wuud kerimain kuu kuyaambéd God yaromkonoyiib kerimain kii.

Pool Ye Meeni Darewoob Korindan Yaa

¹¹ Ne kuu warudkimbed doberemoon areb kamiin kumban, yiiib kumbed kwane kamok ande kamiib kowe kwane kamiin kii. Kumban anam kuu yiiib kumbed ne dowad karub amun ande korokbewiwed. Amborom kuu ne kuu kubuniibban kumban, yika dakmimaib nub kuu apasodan aningko dareb darewiib kii andimaibdan kuyaa kuu naningko kuu yirimban kowe. ¹² Apaso ye deme anam awinoon andi ye kerekmenbed kuu dud kedmengkandiyiib yeka mamaa ye wedme binangki yemaniib God yaromkono wedmi yeman ongmenabiyiib kuu, yiiib yaa kangdommo doberembere kwane ongmenabaan kii. ¹³ Yiiib kuu kambong yena nedbe kurikuri kamimaibdan yaa kuu ibmo, yiiwaningko kuu yirimban. Kumban ne kuu yiiib yaa barang mimo kwane ambangkindo, kuu yiiib yaa od maawime ande ma kaamonindo. Kwanaan kuyaa kuu ne ambarakmi ande yiiibbed meeniwenoo? Kwanandibka are nonondanduwime yaa!

¹⁴ Kibikee ne yiiwiib yaa mananiin ande nekwaan. Meneni yiiib yoom dobaraniin kuu menebi ayoobmimiib keraniin. Kumban mananiin kangkon od maawime andainban, amborom kuu yiiib kumkam bangkawi kuu ne dowakenban, yiiibbed yiiibka yiiib id ben bangkawi kumbedmo kuu ne dowaken. Kuuu kekamune, dana meedbed yi od arian yi dowad ben nongkobe nekwe bangkandi yemanban, kuuu arianbed yi od dana meed yi dowad ben nongkobe nekwe bangkandi yeman. ¹⁵ Kowe, ne kuu kwane kubiyiibbed nembed komo awinaan

korem kuu yiid dowad yaambed deme awine awandi kuu yimin, ne idiib kumundin kwane yiid yaa kondaniin kwangkon yimin, yiid awandi dowad. Ne kuu yiid yaa mimyob dowaken keendi kuu darewoob arimbed keendaan kowe, komo dowad yiid kuu ne yaa mimyob dowaken keewi kuu kankubune embengmo yirimbed keriwen? Amunbanaa! ¹⁶ Anam kuu ne kuu yiid yaa dabab ma bangkandindo yiidkaadaa. Kuned, ne kuu kobkob kami ye karub kumbed yiid yaa nemengkande birandeni Godiib yaa baankowoo? Dowan kii! ¹⁷ Ma, ne kuu yiid yaa karub ben yuraane miniwen kumbed yiid yaa birande yiid od biwenkowoo? Dowan. ¹⁸ Nembod Taitus yaa nangkaneni yedmaankob kumbed yiid yaa monoon. Monoon kuu nub kuristen angkodmi maayiid nen kowaan ye karub yoom miniwen. Taitus kuu yiid yaa birande yiid od boonkowoo? Dowan. Ne yoom ye yoom nub ambangkii yiid inameniib kuu ibmo, eeyoo? Anamaa.

¹⁹ Kwane, yiidbed meeniwen kuu nub kuu yiid murubia arimbed dore nubka nub dowad angkumonuwenoo? Kuned anam kuu nub kuu Keresu yaambod God ye murubia arimbed weng kee dakmuwen. Mimyob dowaken keenduwendan, komo komo kamenabuwen korem kuu yiid aromni ye dowadmo. ²⁰ Kedi, ne unaan kuu kei, ne yiid yaa meneni wedmaniina yiid dobiri kuu ne dowaken yaamban keraneen. Angkon neman wedmaniina ne mene komarewa yiid yoom dobaraniin kuu yiid dowaken yaamban keraneen. Ne unaan kuu kei, yiid kuu wengberenabiyiid

wungkandiyiib norin wandiyiib kirim kamiyiib wengamborokbanabiyiib kobkob daanubdaanab kamiyiib nembedmo nedin andiyiib wabkad kamiyiib keriwen kowe, mene wedmeni dabab koni ye inameniib keraniin ande meenaan. ²¹ Kowe, ne kuu unaan, ne kuu yiib ambe areb kowe, ambarakmimaib keraniib kuu Godbed ne nen kankubunaneene miin kubiyiibban keraniin. Amborom kuu yiib yena kuu anukbed nenem ye inameniib yorokmomban koroomiib ye inameniib anon dowomkim yaa doberemoon areb ye inameniib ambarakmenabiwen yaa kuu ma ika amonombindo kowe ande unaan.

13

Kaadkeri Weng Daandoon

¹ Anuk yiiwiib yaa menebe ayoob keraan, kibi-kee ayoobmim manandamaan kii. God Ye Weng aombed yedmoon, “Komo komo yaa andangke anam andi yeman kuu, nimakarub ayoob o ayooobmim kumbed yi indobbed komo wedmiwen kumbed dakmaniwe yi weng kuu ibmo kera- neen kumbed kuu yimin.” andoon. ²⁻³ Kowe, anuk menebe ayoob keraan aombed yiib yena anukbed ambarakmiwendan kuyiib yena korem kuyiib yi dowad yiib yaa ongkandaan. Kuye ongkandi weng kuu yiib domonde doriin kumbed ke ika yedmandamaan kei. Yiib ne yaa kuu, “Keresu kuu eb yaambad dakmeen kuyaa id korokbende, nub yaa.” ande kamiib kowe, yiiwiib yaa ika mananiin kuu ambarakmidan korem yaa dabab kondaniin, kumbedmo. Keresumbed yiib kumaom ambangkimaan kuu wuud-

ban yaromkono yaambed kui. ⁴ Kedi, anam kuu ye kuu at ming arimbed aye kiniwen kuu ye wuud yaambed kuned, ye yeedere yaro doroon kuu God yaromkonombed. Kowe, kwamune areb kuu nub kuu ye dowadbed wuud kere doruub kuned, ye yoom dobaranuub kuu God yaromkonombed yiid awandi dowad dobaranuub.

⁵ Yiidkareb yiidmeren andangkime, anam kuu yiid kuu anam andiwen dee ande komboon kaamobime. Komboon kaamobi dowad kuu kombiriwenoo? Yiid kuu kombirindo keraniib kuu angkon Yesu Keresu kuu yiid niindem aom doreen kuu yiidkaadbankowoo? ⁶ Ne kangdommo meenaan kuu nub kuu komboon kaamobi dowad kombirindo kuu yiid andangke wedmaniib andaan. ⁷ Kowe, God yaa kurikuri kamuub kuu yiid kuu ma amarakmaib anduwed. Kukuu nub kuu kombirindo ande korokbi yemanban, yenambed nub dowad ee kombiriwen manok ande kamibka yiid kuu amunmo kamenabime anduwed. ⁸ Kedi, anam anam yaa ma kebenaubban, anam anam derendari dowadmo ambangkanuub. ⁹ Kwane, nub kuu wuud keruuwe yiid kuu aromkonoyiid keraniib kuu kubanuub kii. Kwane, nub kurikuri kamuub kuu yiid kuu yiminmo kerundok anduwed. ¹⁰ Kuye dowad kuu yiid yoom dobirindo kumbed kerek kee yiid yaa wongke keendaan. Yiid kuu yiminmo keraniiwe mananiin kuu Godbed yiid ooni dowad aromkono kawoon kumbed kamkonombed dabab kondok manainban. Kuye aromkono kuu yiid meeni dohiri aromne amunmo kerundi dowad, yiid monmare benkubuni dowadban.

Kubendi Weng Yeenbon

¹¹ Angkodmia, yeenbon weng kuu kei. Kubime. Demkoronmo kerundoka kwamunemo doberembirime. Ne onkandi weng awine kandime. Inamen mimo kerime. Yewenubmo dobirime. Kwamibka, mimyob dowaken keendiyiib yewenubmo kerundiyiib ye God kuu yiib yoom doborok. ¹² Yiib kuu marin marin karadmo kiwaanbed mandamuk konoon mandamuk konoon kame kubendime. Karadmodan korem kuu kubendi weng yiib yaa keendiib kii.

¹³ Yariman Yesu Keresu kabamoon kondoon ye mimyob dowakeniib God ye mimyob dowakeniib Kingkin Karadmo ye mene dabokne yonendiyiib kuu yiib korem yaa bangkandok.

**Genesis, Psalms, and The New Testament in the
Yongkom Language (also called the Yonggom
language) of Papua New Guinea**

Copyright ©

Language: Yongkom

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

b3f9b0a2-8cdb-5470-8e3c-8250231eee99